

Історія рідного краю (м. Новодністровськ)

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В даній статті подано інформацію про населений пункт Чернівецької області, який має назву Новодністровськ, представлена історія міста – від заснування до сьогодні.

Ключові слова: місто, енергетика, гідроелектростанція, гідровузол.

Abstract

This article provides information about the settlement of the Chernivtsi region, which is called Novodnistrovsk, the history of the city is presented - from the foundation till today.

Keywords: city, power engineering, hydroelectric power station.

Новодністрóвськ — місто обласного підпорядкування в Чернівецькій області, Сокирянського району, Україна. Розташоване на березі Дністра. Засноване 1973 року і є одним із наймолодших міст області. Поряд з містом побудовано гідроелектростанцію. Наближається до завершення будівництво однієї з найбільшої у світі та Європі гідроакумуючої електростанції, яка вже частково розпочала роботу.

Фізично-географічне положення

Місто Новодністровськ знаходиться на сході Чернівецької області, на правому березі Дністра, на відстані 150 км до м. Чернівці, до м. Хмельницький – 150 км, до м. Вінниця – 150 км, до м. Сокиряни – 25 км, до залізнично-дорожньої станції Романківці – 18 км. Площа – 7,09 км², що становить 12% від площі території Чернівецької області. Населення – 10 909 осіб.

Історія міста

6 квітня 1973 року міністром енергетики СРСР був підписаний наказ про створення дирекції Дністровського гідровузла. Так почалось будівництво важливого для країни енергетичного об'єкта, яке було початком народження нового міста. Разом із будівництвом гідроелектростанції почалося спорудження поселення.

Рішенням Чернівецької обласної ради депутатів за № 57 від 25 лютого 1975 року новоствореному населеному пункту будівників Дністровського комплексного гідровузла в Сокирянському районі надано назву Новодністровськ і віднесено його до категорії селищ міського типу.

17 листопада 1993 року Постановою Верховної Ради України селищу було надано статус міста районного підпорядкування. А 13 липня 2000 року Верховною Радою України Новодністровськ було віднесено до категорії міст обласного значення.

Промисловий комплекс

Промислових підприємств – 8. В тому числі:

1) за формою власності: 5- приватних, 3- державних;

2) за галузями виробництва: 3-енергетичних, 1-харчове, 1-легкої промисловості, 1-виробництво машин та устаткування, 1-збирання, очищення, розподілення води, інші 1.

Торгівля і сфера послуг: торговельна мережа налічує 133 об'єкти роздрібною торгівлі, 20 – ресторанного господарства, 8 аптек та аптечних пунктів, 4 АЗС. Населенню міста надається 20 видів послуг

Освіта: 4-загальноосвітні заклади, з них 3 – в комунальній власності міста, 1 – власність територіальної громади області, з яких 1 гімназія, 1 школа I ступені, 1 - II-III ступенів, військовий лицей, 3 - дошкільних навчальних заклади. Позашкільна освіта представлена позашкільним навчальним закладом освіти «Будинок дитячої творчості».

Культура: В місті функціонують: бібліотека, музична школа, міський історичний музей, та БНТД «Молодіжний».

Охорона здоров'я: Діє Новодністровська міська лікарня, яка розрахована на 40 стаціонарних ліжок терапевтичного профілю, на 35 ліжок денного стаціонару (з них 25 ліжок терапевтичного профілю, 5

- дитячого, 2-гінекологічного та 3 ліжка неврологічного профілю) та на 300 відвідувань за зміну в поліклініці, цілодобовий фельдшерський пункт невідкладної допомоги, пункт екстреної медичної допомоги.

Також наша місцевість славиться своєю прекрасною природою. Такої краси ви не побачите більше ніде. Вона зачарує вас своєю загадковістю та чарівністю так, що ви не захочете покидати це місце.

Також у Новодністровську, а точніше на території міського пляжу, вже декілька років поспіль проводиться етно-фестиваль «Дністер-фест». Цей проект покликаний об'єднати людей за допомогою відродження та розвитку самобутньої української культури і розкрити рекреаційний потенціал міста Новодністровськ і його околиць. В рамках фестивалю відбудуться: майстер-класи, ярмарка, виступи музичних та танцювальних колективів, концерт відомих молодіжних гуртів та святкова дискотека.

Неподалік від міста розташований Галицький Свято-Миколаївський печерний чоловічий монастир, який знаходиться на північно-східній околиці с. Галиця, у верхній частині стрімкого схилу правого берега Дністра, на висоті 120 м над рівнем Дністровського водосховища.

Монастир розташований у природних печерах вапняних скель Галицького яру, по правому, крутому схилу Дністровського каньйону.

Виникнення першого православного скиту на місці монастиря відносять до XIII століття -місця ці зовсім не вивчені археологами та істориками, а ієрогліфи на стінах скель підтверджують здогади, що першими мешканцями тут були язичники — задовго до появи православних ченців.

За переказами у далекому 1820 році в ніч з 8 на 9 травня троє рибалок, що плули у човніпо Дністру, побачили, що в небі над Галицьким скитом яскраві зірочки зібралися у виглядіхреста і довго—довго сяяли серед тихої ночі.

Це порахували знаменням і побудували монастир по імені Святителя Миколи.

Історики вважають, що ще в 9 столітті до н.е. тут існувало дохристиянське святилище. А потім, вже в давньоруську епоху, був утворений скит, який згадується в письмових джерелах. І називався він — скит Галиця.

Монастир був відновлений завдяки двом братам-ченцям, які у січні 1999 року побували на хуторі та на руїнах монастиря провели першу службу. Сьогодні тут можна побачити численні ніші, гроти та невеликі печерки у вапняковій скелі, головним чином карстового та ерозійного походження. Переважна більшість з них штучно оброблені та пристосовані під келії ченців. У найбільшу порожнину, що має ширину 4 м, довжину до 8 м і висоту до 3,5 м, вбудована монастирська церква.

Далі ви можете побачити фотографії, які підтверджують красу мого рідного краю, ви можете помилуватися нею.

Спустившись серпантином до річки, можна побачити з її крутих берегів чудо технічного прогресу – Дністровську ГЕС.

Дністрівська ГЕС — одна з гідроелектростанцій на Дністрі. Унікальна за комплексним призначенням, конструктивними особливостями, компоновочними рішеннями, складом і конструкцією обладнання. Генеральним проектувальником Дністровського комплексного гідровузла є проектно-дослідний інститут «Укргідропроєкт».

Будівництво Дністровської ГЕС почалося в 1973 році. 29 липня 1977 будівельники Дністровської ГЕС змінили русло річки. Операція пройшла успішно і зайняла 1 годину 10 хвилин. В 1981 введено в експлуатацію два перших гідроагрегати ГЕС встановленою потужністю по 117 МВт кожний, а в 1983 році гідроелектростанція досягла своєї повної встановленої потужності — 702 МВт.

Споруди Дністровської ГЕС розташовані на відстані 678 км від гирла Дністра. Гребля ГЕС створила водосховище довжиною 194 км з площею дзеркала 142 км² та об'ємом 3,0 млрд м³, у тому числі корисним — 2,0 млрд м³. Максимальна глибина водосховища — 124 м. Водосховище дозволяє здійснювати сезонне регулювання стоку Дністра з переходом на багатолітнє і забезпечити зрошення 500 тис. га орних земель. Крім того, вже 25 років населені пункти Молдови і України, розташовані на берегах Дністра від ГЕС до Чорного моря, не страждають від руйнівних дій паводків і весняних льодових заторів.

24 жовтня 2014 було запущено синхронно 1-й і 2-й гідроагрегати ГАЕС. Президент України Петро Порошенко, присутній при цьому, заявив, що держава завдяки цьому заощаджуватиме до 3 млрд грн на рік.

10 червня 2016 прем'єр-міністр України Володимир Гройсман уперше за історію роботи ГАЕС здійснив автоматичний послідовний пуск з головного щита управління трьох гідроагрегатів з набором навантаження 972 МВт.

Дністрівська ГЕС-2 — гідроелектростанція на річці Дністер на території України (село Нагоряни, Вінницька область).

Останній агрегат Дністрівської ГЕС-2 під промислове навантаження поставлений у 2000 році.

До складу споруд гідровузла входять:

- будівля ГЕС;
- бетонна водозливна гребля;
- берегові кам'яно-земляні дамби.

Сумарна встановлена потужність станції — 40,8 МВт (3x13,6 МВт).

У результаті спорудження ГЕС-2 було утворено буферне водосховище довжиною 19 км.

Дністрівська ГАЕС — одна з найбільших у світі гідроаккумулятивних електростанцій — на річці Дністер (Чернівецька область; будівництво почалося 1983 року).

Основними функціями Дністрівської ГАЕС є регулювання частоти і графіка навантажень в енергосистемі України, формування аварійного енергорезерву. Знаходиться біля села Розкопинці Сокирянського району Чернівецької області.

Верхня водойма Дністрівської ГАЕС – найбільша штучна водойма Європи. Глибина – від 15 до 30 м. Площа 225 гектарів. Загальний об'єм – 35 млн. куб. метрів води. Над її розбудовою працювало понад 500 одиниць техніки. У самій водоймі вже вирощують річкову форель у промислових обсягах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Історія міст і сіл Української РСР. Чернівецька область. - К., 1969.
2. Новодністрівськ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Новодністрівськ>
3. Дністрівська ГЕС [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Дністрівська_ГЕС
4. Дністрівська ГЕС-2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Дністрівська_ГЕС-2
5. Дністрівська ГАЕС [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Дністрівська_ГАЕС
6. Слободянюк А. В. Значення соціології як науки та навчальної дисципліни в сучасному українському суспільстві [Текст] / А. В. Слободянюк // Вісник Вінницького політехнічного інституту. - 2011. - № 1. - С. 16-20.

Панфілова Юлія Олегівна, студентка групи ЗПІ-17б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Науковий керівник: Слободянюк Анатолій Володимирович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, науковий керівник лабораторії соціологічних досліджень Вінницького національного технічного університету.

Panfilova Yulia O. – student, faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.

Supervisor: Slobodyanyuk Anatoly V. – PhD in Sociology, assistant professor of social and political sciences, scientific director of the laboratory of sociological researches Vinnitsa National Technical University.